

ת"פ 48951/01/22 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית משפט השלום בנתניה

ת"פ 48951-01-22 מדינת ישראל נ' פלוני
תיק חיצוני: 492250/2021

לפני
המאשימה
נגד
הנאשם
החלטה

כבוד השופטת, סגנית הנשיא טל אוסטפלד נאוי
מדינת ישראל
פלוני

לפניי בקשה להורות על זיכוי הנאשם (המבקש) בשל קיומו של סייג "זוטי דברים", בהתאם לתנאים הקבועים בסעיף 34 לחוק העונשין, תשל"ז - 1977 (להלן: "**חוק העונשין**").

העובדות

1. כנגד הנאשם הוגש כתב אישום המייחס לו ביצוע עבירה של תקיפה סתם - בת זוג, עבירה לפי סעיף 382(ב) לחוק העונשין.

על פי עובדות כתב האישום, ביום 16.7.21 בשעה 10.30 ניצת ריב בין הנאשם למתלוננת על רקע רצונם להתגרש והשניים ירדו למשרד שבקומת הקרקע בבית, כדי שהילדים לא ייחשפו לריב. באותן הנסיבות הטיח הנאשם במתלוננת כי היא בוגדת בו ומשקרת לו ונוכח הכחשתה דחף אותה בפניה בחוזקה כך שנפלה על הספה הנמצאת מאחוריה וקיבלה מכה בראשה ממסגרת המתכת של הספה.

2. ראשית ובטרם אדון בבקשה גופה, אבהיר כי ניתן לדון בעניין הסייג לאחריות פלילית "זוטי דברים" גם מבלי שייקבע מפורשות כי הנאשם ביצע את העבירה והטענה עשויה לחול גם על רקע ההנחה כי הנאשם ביצע את העבירה (ר' לעניין זה את ע"פ 4855-02 מ"י נ' **בורוביץ** (31.3.05) בפסקה 184).

3. בענייננו, הנאשם הודה בעובדות כתב האישום אך לא הורשע בדין. לפיכך ובהתאם, אדון בבקשה תוך הנחה כי הנאשם ביצע את העבירה.

תמצית טענות הצדדים

4. לטענת המבקש, ניתן לקבוע כי הסייג שעניינו זוטי דברים חל גם בעבירות אלימות במשפחה ובנסיבות המתוארות בכתב האישום מדובר במעשה קל ערך. הסנגור הוסיף כי המתלוננת עצמה עומדת על רצונה כי ההליך ייסגר. עוד צוין כי הנאשם כבן 50, נעדר עבר פלילי, כיום הוא והמתלוננת גרושים והרשעה בדין עשויה לפגוע בעבודתו. לשיטת המבקש, עולה כי מארג הראיות בתיק, המעשה, מיהות העושה והיחסים בין

עמוד 1

הצדדים מצביעים על כך שניתן לזכות את הנאשם מחמת "זוטי דברים".

5. מנגד, טוענת המשיבה כי המעשה עצמו אינו קל ערך משמדובר במכה חזקה שעוצמתה אף הייתה עשויה לפגוע קשה יותר במתלוננת. מדובר במעשה תקיפה במשפחה, ועל אף שניתן במקרים המתאימים לזכות מחמת זוטי דברים, הרי שמקרה זה לא בא בין אותם המקרים. מדובר באירוע שאינו ברף הנמוך של עבירות האלימות במשפחה והמעשים עצמם בוצעו שעה שהילדים שהו בבית, הגם שהתקיפה לא בוצעה לנגד עיניהם ממש. לשיטת המשיבה, האינטרס הציבורי אינו מאפשר קבלת טענת זוטי דברים.

באשר לפנייתה של המתלוננת לחזור בה מן התלונה, הרי שלא ניתן לשקול עניין זה במניין השיקולים בטענת זוטי הדברים. נוכח האמור, מבקשת המשיבה לדחות את הבקשה.

דין והכרעה

6. לאחר שנתתי דעתי לטיב המעשים, לנסיבות, לתוצאות ולאינטרס הציבורי, מצאתי כי לא ניתן לומר שהמעשים המתוארים בכתב האישום הם מעשים קלי ערך המצדיקים זיכוי של הנאשם על יסוד טענת הסייג של "זוטי דברים". אנמק דבריי להלן.

7. סעיף 34 יז' לחוק העונשין קובע כך:

"לא יישא אדם באחריות פלילית למעשה, אם לאור טיבו של המעשה, נסיבותיו, תוצאותיו והאינטרס הציבורי, המעשה הוא קל ערך".

8. הבסיס לסייג זה נובע מהאינטרס הציבורי והצורך בהסרת התווית הפלילית העומדת לחובתו של מבצע העבירה. האינטרס הציבורי נעוץ ברצונה של החברה לא להטביע אות קין מקום בו אין לציבור עניין בכך (ר' את י. קדמי **על הדין בפלילים - חוק העונשין** חלק ראשון התשע"ב - 2012 בעמ' 686).

9. בע"פ 807/99 מדינת ישראל נ' חיים עזיזיאן, נג' (5) 747 (1999) נפסק כי **"באשר לשיקולים הצריכים להנחות את בית המשפט בבואו להכריע בטענת הגנה זו לגופה, לאחר שמיעת הראיות, הרי שאלה צריכים להיבחן לפי טיבו הקונקרטי של המעשה והאינטרס הציבורי וההגנה תתקבל רק באותם מקרים בהם אין במעשה עצמו מידה מינימלית של סכנה לערך החברתי המוגן ואין הוא הולם מבחינה עניינית את המושג של עבירה פלילית. לעומת השיקולים המנחים את בית המשפט, דרך משל, בבואו לבחון את הסעד של מבחן ללא הרשעה, והכוללים בצד נסיבות הענין וטיב העבירה את אופיו של הנאשם, עברו, גילו... הרי שהדגש לענין ההגנה של זוטי דברים מושם על טיבו של המעשה הקונקרטי עצמו 'נסיבותיו, תוצאותיו והאינטרס הציבורי'."**

10. אם כך, עולה כי אין ליתן משקל בבחינת טענת זוטי דברים לנסיבותיו החיוביות, ככל שיהיו, של הנאשם בשונה מבקשה לסיום הליכים באי הרשעה. בבחינת טענת זוטי דברים יישקל המעשה עצמו, תוצאותיו והאינטרס הציבורי (ראה לענין זה גם את פרופ' הלוי **תורת דיני העונשין**, כרך ג' (2010) (להלן: **"תורת**

דיני העונשין" (בעמ' 595).

11. למעלה מן הצורך אציין כי גם אם אתייחס לנסיבותיו של הנאשם עצמו, אין בנסיבותיו ובכלל זה היעדר עברו הפלילי והפגיעה האפשרית בעבודתו, כדי **"לשנות את התמונה מן הקצה אל הקצה"** נוכח כלל הנסיבות שלפניי, כפי שאפרטן בהמשך (ר' לעניין זה את (ע"פ 7829/03 מ"י נ' אריאל הנדסת חשמל רמזורים ובקרה בע"מ (מיום 14.7.05) להלן: "עניין אריאל" בפסקה 26).

12. על בית המשפט להכריע תוך בחינת נסיבות ביצוע העבירה, תוצאותיה והאינטרס הציבורי, ולקבוע אם מדובר במעשה קל ערך הפוטר את הנאשם מאחריות פלילית. קבלת הטענה מותנית בקיומם של ארבעה תנאים מצטברים: **האחד**, טיב המעשה; **השני**, נסיבות המעשה; **השלישי**, תוצאות המעשה; **והרביעי** - האינטרס הציבורי. כאשר המשקל העיקרי נתון בתנאי הרביעי-שעניינו האינטרס הציבורי (ר' את **עניין אריאל** בפסקה 25).

13. אשר לתנאי הרביעי, כבד המשקל, שעניינו "האינטרס הציבורי", הרי שעל בית המשפט לשאול את עצמו **"אם מעשה העבירה הצמיח מידה מזערית של סכנה לציבור. תשובה שלילית תחייב את המסקנה שהשפעתו של המעשה על החברה היא כה מזערית, עד שאין זה ראוי להכתיים את מבצעו בהרשעה בפלילים. לשיטתי, מגמה זו ראויה היא. אל לנו לשכוח כי הכלל בדבר זוטי דברים הוא אך סייג לאחריות הפלילית, ומשכך, אין הוא בבחינת הכלל, אלא החריג ... יתרה מזאת, מידת הזהירות בהחלטו של הסייג נדרשת גם מן הטעם שמא ירוקנו מתוכן עבירות הנתפסות כ"קלות" מאחרות"** (בעניין אריאל פסקה 26, ההדגשות אינן במקור ט.א.ב.).

עוד נקבע, **"כי ההגנה תחול כאשר עפ"י בחינת המעשה... עשוי השופט להגיע לכלל מסקנה שמדובר בעבירה מבחינה טכנית פורמלית אשר מבחינה מהותית מתאים לה הכלל של 'העדר עניין לציבור'"** (ר' את עניין עזיזיאן הנ"ל בעמ' 761).

14. לשון אחר, **"בהיעדר עניין לציבור ובהיעדר סיכון חברתי, אין הפרט מגבש את האשם הנדרש לצורך הטלת אחריות פלילית עליו"** (ר' את תורת דיני העונשין בעמ' 593).

15. בספרו **תורת דיני העונשין**, בעמודים 595-598, מרחיב פרופ' הלוי ומציין כי התנאי המרכזי לתחולת הסייג הוא כי הנאשם יצר **"סיכון חברתי נמוך מאוד בהתנהגותו"** עד כי התנהגותו נתפסת כזוטות, כאשר הסיכון החברתי אינו תלוי נזק אלא די בפוטנציאל להתרחשות נזק.

עוד הוא מציין כי גורם משמעותי בבחינת הסיכון החברתי הנשקף נעוץ במניע לביצועה של העבירה (לדוגמה: שונה גניבת לחם מחנות כתוצאה מרעב, מגניבת לחם מחנות כתוצאה מרצון לפגוע בבעל החנות).

16. בטרם אתייחס לגופן של נסיבות התיק שלפניי, ראוי אזכיר מושכלות יסוד.

סייג זוטי הדברים הוא בבחינת **סייג** לקיומה של אחריות פלילית. ודוק'. מדובר בחריג המופעל לאחר שבית המשפט מצא כי מתקיימות יסודות העבירה הפלילית. הנחת המוצא כפי שציינתי בפתח דבריי, היא כי הנאשם ביצע את העבירות המיוחסות לו וסייג זוטי הדברים מוביל לזיכוי בדין מאחר ונקבע כי העבירה קלת ערך. כלומר, יש להחיל את הסייג במשורה ולהפעילו רק מקרים בהם העבירה נתפסת פעוטה וקלת ערך.

17. ומן הכלל אל הפרט.

ראשית, עבירת התקיפה בעניין שלפני בוצעה בתוך התא המשפחתי כנגד המתלוננת. יש לנקוט משנה זהירות בהחלת ההגנה בנסיבות אלה, לאור האינטרס הציבורי שבהגנה על בני זוג, בתוך המסגרת המשפחתית, מסגרת המקשה לא אחת על הגשת תלונות ועל הוכחתן.

אכן הפסיקה הכירה מקרים וקיבלה טענת הגנת זוטי הדברים גם בעבירת אלימות במשפחה. אך במקרים אלה התקבלה טענת הסייג מקום בו עבירת האלימות היא קלת ערך ביסודה מעצם טיבה וטבעה (במסגרת רע"פ 7433/05 **פלוני נ' מ"י** (29.11.05)). כך למשל, התקבלה הטענה בעבירת אלימות במשפחה שעניינה יריקה, במסגרת ע"פ (מחוזי מרכז) 27179-04-11 **רועי לוי נ' מ"י** (27.09.2011); הטענה התקבלה בעבירת אלימות במשפחה שעניינה דריכה על הרגל בעקבות נשיכה, ע"פ 39031-05-12 (מחוזי מרכז) **חננאל נ' מ"י** (24.12.12) עסקין בעבירת איומים כלפי בת זוג).

18. יודגש כי מדובר בעבירת אלימות במשפחה אשר מעצם טיבה וטבעה יש בה כדי לפגוע ביסודות החברה המתוקנת. בהתנהגותו הפוגענית כלפי אשתו, בדחיפתה תוך הטחת חשדות בוטים לעברה, ערער הנאשם את יסודות החברה וגרם לסיכון חברתי גבוה. על כן, לא ניתן לפטור עבירה זו בטענה כי היא קלת ערך ומדובר במעשים שאין לציבור עניין בהם. אדרבה, עניינו של הציבור הוא למגר את התופעה הקשה הזו. רק מקום בו האלימות המופעלת היא מינורית בצורה מובהקת, או אז ניתן לומר כי המעשה הוא קל ערך, גם כאשר מדובר בעבירות אלימות במשפחה. אומר כבר עתה, לא ניתן לומר כי נסיבותיו של תיק זה מעלות כי האלימות היא מינורית.

19. **שנית**, אציין כי בשל היות עבירה זו אלימות בתוך המשפחה, המרקם בין המתלוננת לנאשם ייחודי ובעל מאפיינים מורכבים, לא מצאתי מקום לייחס משקל משמעותי לטענה כי המתלוננת חזרה בה מן התלונה.

זאת כאשר את תנאי הסייג לאחריות הפלילית, לרבות הנסיבות והאינטרס הציבורי, יש לבחון בהתאם למועד ביצוע העבירה (ר' את ע"פ (חי') 25887-08-17 **חי ליבני נ' מ"י** (4.1.18)), אציין כי רע"פ 1529/18 **חי ליבני נ' מ"י** (10.6.18) שהוגש על החלטה זו נדחה). לכן היות הצדדים מצויים היום ביחסים תקינים ולאחר הסדר גירושין אינה מעלה או מורידה לעניין בחינת טענת זוטי דברים.

20. **שלישית**, מעשה התקיפה כשלעצמו הכולל דחיפתה של המתלוננת בעוצמה עד שנפלה ונחבטה בראשה, אינו מעשה קל ערך כלל ועיקר, אשר ניתן להתייחס אליו בביטול. המעשה עלול היה לגרום לחבלה ולתוצאות קשות עוד יותר, ועל בית המשפט להביע מסר חריף לפיו התנהגות מעין זו לא תזכה להבנה ויש

להימנע ממנה.

21. **רביעית**, הדברים אמורים ביתר שאת מקום בו התקיפה היא על רקע ויכוח בין בני הזוג עקב חשדו של הנאשם במתלוננת כי היא בוגדת בו והטחת האשמות חריפות כנגד המתלוננת בעניין זה.

חשדו של המתלונן וכעסו כלפיה, המהווה רקע לביצוע העבירה, מהווה שיקול נוסף כנגד ההתייחסות למעשה התקיפה כאל מעשה קל ערך על אף היעדרה של חבלה של ממש למתלוננת. ה"אינטרס הציבורי בהעברת מסר ברור וחד מפני חציית קווים ומפני גלישה לשימוש באלימות פיזית ובאיומים במסגרת סכסוכי גירושין, מורכבים וטעונים ככל שיהיו" (ר' את ע"פ (מחוזי י-ם) 55308-11-18 פלוני נ' מדינת ישראל (11.3.19)). בהקשר זה אזכיר גם את שצינתי לעיל לפיו גורם משמעותי בבחינת הסיכון החברתי הנשקף נעוץ במניע לביצועה של העבירה, ובעניינו מדובר במניע נלוז שאין לתת לו מקום ולא ניתן להתייחס אליו בסלחנות.

22. **חמישית**, אף לנזק שנגרם לילדים שעה שהיו נוכחים בבית עת בוצעה התקיפה, הגם שבחדר אחר, יש ליתן משקל מה בבחינת תוצאת המעשה.

סוף דבר

23. כאמור, במקרים בהם מדובר באלימות מינורית ופעוטה, ניתן לסווג את העבירה כמעשה קל ערך. לעומת זאת, כאשר מדובר באלימות שהופעלה בעוצמה אשר אף גרמה לנפילה וחבטה, לא כל שכן על רקע החשד לבגידה, אינני מוצאת שראוי לשלול ממעשי הנאשם את המרכיב הפלילי שבהם, על אף היעדר עברו הפלילי והפגיעה הצפויה בפרנסתו, כנטען בבקשה.

מכל האמור, בקשת הנאשם נדחית.

ניתנה היום, ט' כסלו תשפ"ג, 03 דצמבר 2022, בהעדר הצדדים.